

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/90/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123361364
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6123361364.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Jany Vargovej (sudkyne spravodajkyne) a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jozefa Šuleka, v spore žalobkyne: Náhradné vozidlo, s.r.o., so sídlom Tolstého 1201/20, 010 01, Žilina, IČO: 50 496 166, právne zastúpeného ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., so sídlom Závodská cesta 3911/24, 010 01, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23, Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o zaplatenie 390,- Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 10C/81/2023-115 zo dňa 25.10.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í tak, že žalovaná j e p o v i n n á zaplatiť žalobkyni sumu 273,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,5% ročne zo sumy 273,- Eur od 30.12.2022 do zaplatenia, a to v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobkyni s a voči žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100%.

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva nedotknutý.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“, prípadne „okresný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 117,- Eur spolu so 7,5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 117,- Eur od 30.12.2022 do zaplatenia, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I. napadnutého rozsudku). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II. napadnutého rozsudku) a žalovanej priznal voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v rozsahu 40 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázaný skutkový stav tvrdený žalobkyňou. Za spornú považoval okresný súd len otázku dôvodnosti dĺžky doby nájmu náhradného motorového vozidla. Žalobkyňa deklarovala dôvodnosť dĺžky doby nájmu od 17.10.2022 do 4.11.2022, keď bol do autoservisu, v ktorom bolo opravované motorové vozidlo A. B., doručený krycí list, teda fakturoval nájomné za 19 dní doby nájmu. Žalovaná poisťovňa však zaplatila len 381,- Eur, čo zodpovedá 9 dňom nájmu a sume poplatku za pristavenie motorového vozidla. Sama v odpore voči platobnému rozkazu zdôraznila, že motorové vozidlo poškodeného B. bolo opravené 28.10.2022, čo je od 17.10.2022 12 dní. Napriek tomu poisťovňa poskytla plnenie len v rozsahu nájmu za 9 dní a nijakým spôsobom presvedčivo nezdôvodnila, prečo, ak poukazovala na objektívnu možnosť užívať opravené motorové vozidlo od 28.10.2022, nepriznala titulom náhrady škody nájomné za 3 dni. Skutočnosť, že vozidlo poškodeného B. bolo opravené 28.10.2022, mal okresný súd za preukázanú z faktúry č. 3341220728.

3. Po citácii zákonných ustanovení § 4, § 11, § 15 Zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobnú prevádzkou motorového vozidla, § 442 ods. 1, § 524 ods. 1 Obč. zákonníka okresný súd ustálil, že poškodený A. B. mal právo aj na náhradu škody, ktorú spôsobil klient žalovanej na jeho motorovom vozidle pri dopravnej nehode v rozsahu žalobou uplatnenej sumy 117,- Eur, ktorá zodpovedá nájomnému za poisťovňou nevyplatené 3 dni pri výške daného nájomného dojednaného v sume 39,- Eur s DPH. Ďalej ustálil, že žalobca sa na základe v žalobe uvedenej zmluvy o postúpení pohľadávky stal novým veriteľom tejto pohľadávky vo vzťahu k žalovanej.

4. Zároveň súd prvej inštancie priznal žalobkyni aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania zo súdom priznanej sumy, a to vo výške 7,5 % ročne. Okresný súd uviedol, že sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, ktorá vychádzala z rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, a to z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 309/2020 zo dňa 14.10.2021. Okresný súd ďalej konštatoval, že ustanovenie § 11 ods. 8 Zákona o PZP, ktoré je vo vzťahu k Obč. zákonníku *lex specialis*, nezbavuje poisťovateľa povinnosti platiť úroky z omeškania za oneskorenie plnenia, a to aj v prípade, ak poisťovateľ splnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 Zákona o PZP. Z listu žalovanej o poskytnutí poistného plnenia adresovaného žalobcovi zo dňa 15.12.2022 okresný súd zistil, že poisťovňa skončila šetrenie poistnej udalosti dňa 14.12.2022, a preto doba na poskytnutie poistného plnenia v plnom rozsahu poisťovni uplynula 29.12.2022. Dňom 30.12.2022 sa žalovaná dostala do omeškania s poskytnutím časti poistného plnenia v rozsahu 117,- Eur. Výška úrokov z omeškania je o 5 %-uálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. V období od 21.12.2022 bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 2,5 % ročne.

5. Na základe vyššie uvedeného okresný súd žalobe vyhovel v časti o zaplatenie poistného plnenia vo výške 117,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,5 % ročne z tejto sumy od 30.12.2022 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 40 %.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to proti výrokom II. a III. a IV., podala žalobkyňa odvolanie z dôvodu, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a arbitrárný. Žalobkyňa k samotnému zamietnutiu zvyšku uplatneného nároku, keď súd prvej inštancie vyhovel žalobe žalobkyne len v časti uplatneného nároku za dobu trvania nájmu náhradného vozidla do dňa vykonania opravy motorového vozidla poškodeného, namietala, že ide o nesprávny postup súdu prvej inštancie nerešpektujúci samotný účel náhradného motorového vozidla. Poškodený bol dopravou nehodou zapríčinenou konaním poistenca žalovanej donútený zabezpečiť opravu svojho poškodeného vozidla, počas ktorej ho nemohol užívať obvyklým spôsobom, a to po celú dobu jeho zotrvania v autoservise, čoho dôsledkom bol vznik nákladov na nájom náhradného vozidla, ktoré by nepotreboval, ak by k dopravnej nehode nedošlo. Vo vzťahu k dôvodnosti a účelnosti trvania nájmu náhradného vozidla a nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie žalobkyňa poukázala na stotožňujúci sa názor Ústavného súdu Slovenskej republiky s názorom odvolacieho súdu vyslovený v jeho náleze zo dňa 16.02.2023, sp. zn. III. ÚS 602/2022-34, v zmysle ktorého v prípade čiastočnej škody účelnosť nákladov užívaním náhradného vozidla zaniká momentom, keď došlo k ukončeniu opravy havarovaného vozidla, de facto vtedy, keď sa opravené vozidlo dostane do dispozičnej sféry poškodeného na ďalšie používanie. Žalobkyňa považovala závery súdu prvej inštancie za porušujúce zásadu „*neminem laedere*“ – nikoho nepoškodzovať. Poškodený je momentom vzniku škody nútený komunikovať s poisťovňou, vinníka dopravnej nehody, ktorá si kladie podmienky pre krytie vzniknutej škody zapríčinennej jej poisťovňou, a to v prvom rade určením autorizovaných autoservisov, s ktorými je v zmluvnom vzťahu. Výberom iného autoservisu by poškodený podstupoval značné riziko pri uplatňovaní nároku na náhradu škody voči poisťovni. Výberom autoservisu, ktorý je v zmluvnom vzťahu s poisťovňou sa končí jeho súčinnosť s poisťovňou a túto v plnej miere preberá autorizovaný servis, ktorému je poisťovňa zaviazaná plniť za vykonanie opravy, a to práve doručením krycieho listu. Krycí list predstavuje zabezpečenie úhrady nákladov za vykonanie opravy a protiplnením autoservisu je vydanie opraveného vozidla poškodenému. Zo strany autoservisu tak nejde ani o uplatnenie zádržného práva, ako usudzoval súd prvej inštancie, ktoré vyhodnotil ako neoprávnené, a to dokonca s dopadom na príčinnú súvislosť medzi uplatneným nárokom na náhradu škody a konaním poistenca žalovaného. Vozidlo poškodené by neskončilo v autorizovanom autoservise, nebyť konania poistenca žalovaného a inštrukcií poisťovne. Súd v tejto súvislosti úplne opomenul ust. § 560 OZ, resp. ust. § 326 OZ, o synalagmatickom záväzku, ktoré vylučujú súdom tvrdené neoprávnené konanie autoservisu. Autorizovaný servis neinformuje poškodeného o tom, že bola vystavená faktúra za opravu jeho motorového vozidla, túto zasiela rovno poisťovni a

opravené motorové vozidlo vydáva poškodenému doručením krycieho listu od poisťovne. Dobou nájmu náhradného vozidla pre účely priznania nároku na náhradu škody, a teda poskytnutia poistného plnenia, je celá doba zotrvania vozidla poškodeného v autoservise, ak na dĺžku tejto doby nemá žiaden vplyv konanie, či opomenutie, poškodeného. Pokiaľ je doba zotrvania v autoservise podľa názoru poisťovne neprímeraná, nie je dôvod prenášať zodpovednosť na poškodeného, ale je to práve poisťovňa, ktorá má dôsledky vyvodzovať voči autoservisu titulom záväzkového vzťahu uzavretého s ním. Žalobkyňa s poukazom na uvedenú argumentáciu navrhla zmeniť odvolaním napadnutý rozsudok a uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 273,- EUR spolu so 7,5% ročným úrokom z omeškania od 30.12.2022 do zaplatenia a prizná žalobcovi voči žalovanej právo na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100%.

7. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa nemôže stotožniť s odvolávkou žalobkyne na príslušné ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b) CSP, a má za to, že zo strany žalobcu bolo dané ustanovenie použité účelovo a bez riadneho zdôvodnenia. Taktiež sa nestotožnila s odvolaním sa žalobkyne na skutočnosť, že zo strany súdu v rámci dokazovania nebola zabezpečená zmluva o obchodnej spolupráci medzi servisom Motorr Martin s.r.o. (ktorý realizoval opravu) a žalovanou, nakoľko predloženie takejto zmluvy by nič nemenilo na skutočnosti, aká dlhá doba prenájmu náhradného vozidla je hospodárna a účelná a zakladá nárok na náhradu škody. Žalovaná na záver uviedla, že sa s rozsudkom prvoinštančného súdu plne stotožnila, na základe čoho dňa 12.12.2023 poukázala v prospech žalobkyne plnenie vo výške 117,-Eur spolu s úrokom z omeškania.

8. Žalobkyňa v odvolacej replike uviedla, že v celom rozsahu zotrváva na podanom odvolaní a zopakovala argumenty uvádzané v odvolaní, pričom poukázala na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.2.2023, sp. zn. III. US 602/2022.

9. Žalovaná v odvolacej duplike uviedla, že s argumentáciou žalobkyne sa nemôže stotožniť. Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení opiera o Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.2.2023, sp. zn. III. US 602/2022. V tejto súvislosti žalovaná uviedla, že na Ústavnom súde SR prejednávaný prípad (prenájom náhradného vozidla pri totálnej škode) nie je totožný s predmetným prejednávaným prípadom. V kontexte uvedeného podľa žalovanej žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala, že poškodený nedisponoval finančnými prostriedkami na úhradu faktúry za opravu, poškodený nebol servisom ani vyzvaný na prevzatie si vozidla po oprave, servis čakal na úhradu faktúry zo strany žalovanej ako poisťovne škodcu, pričom do úhrady faktúry za opravu nevydal poškodenému opravené vozidlo. Žalovaná ďalej poukázala na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 8.6.2023, sp. zn. IV. ÚS 303/2023, ktorým ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol, a to z dôvodu, že pri konaní na súdoch nižších stupňov, kde sa prejednával prenájom náhradného vozidla po realizovaní opravy vozidla, poškodeného pri dopravnej nehode, nebolo porušené právo na spravodlivý proces v zmysle platnej legislatívy SR. Vzhľadom na uvedené žalovaná uviedla, že naďalej zotrváva na svojej právnej argumentácii a je toho právneho názoru, že súd prvej inštancie vo veci rozhodol vecne správne.

10. Vo vyjadrení k odvolacej duplike žalobkyňa uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobkyne. Nad rámec uvedených argumentov poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 9Co/107/2023 a 11Co/88/2023, ktoré potvrdzujú správnosť a opodstatnenosť jej argumentácie.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, na základe podaného odvolania žalobcu v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšnej časti zamietol podľa § 388 CSP, keďže neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie, zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 273,- Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 7,5% ročne zo sumy 273,- Eur od 30.12.2022 do zaplatenia a žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100% tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Výrok rozsudku súdu prvej inštancie I., keďže nebol napadnutý odvolaním, ponechal nedotknutý.

12. Vo vzťahu k odvolacej námietke žalobkyne, ktorá k samotnému zamietnutiu zvyšku uplatneného nároku namietala, že ide o nesprávny postup súdu prvej inštancie nerešpektujúci samotný účel náhradného motorového vozidla odvolací súd východiskovo považuje za potrebné vyjadriť sa k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla tak, ako ju prezumuje zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon č. 381/2001 Z. z.“). Účelom uvedeného zákona je poskytnutie právnej ochrany poškodenému škodovými následkami zapríčinenými motorovým vozidlom škodcu. Právnu ochranu poškodeného zákon zabezpečuje jednak tým, že poškodenému priznáva právo na náhradu škody priamo proti poisťovni, s ktorou škodca uzavrel poistnú zmluvu a jednak tým, že v rámci združenia zodpovednostných poisťovní zakladá vznik poistného garančného fondu, z ktorého sa odškodňujú obeť dopravných nehôd, ktorým škodu spôsobilo nepoistené alebo neznáme motorové vozidlo. Účelom povinného zmluvného poistenia je teda zabezpečiť čo najväčšie zmiernenie príkorí poškodeného, ktoré mu vznikli v súvislosti so škodovou udalosťou spôsobenou prevádzkovateľom motorového vozidla, a to nielen vo sfére materiálnej ujmy vychádzajúc s ust. § 4 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 381/2001 Z. z., ktoré upravuje právo poisteného (škodcu), aby poisťovateľ z poistenia zodpovednosti za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody, ale aj vo sfére rozsahu ingerencie poškodeného, spočívajúcej vo vykonaní úkonov potrebných na to, aby mu bola nahradená škoda, ktorá mu vznikla následkom škodovej udalosti. Inak povedané, práve inštitút povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má slúžiť na to, aby sa poškodenému čo najviac zjednodušil postup smerujúci k uplatneniu nároku na náhradu škody a k jeho uspokojeniu. V kontexte uvedeného je potom potrebné vnímať aj samotné zabezpečenie náhradného motorového vozidla poškodeným po dobu, po ktorú z dôvodu poškodenia jeho motorového vozidla nemôže toto vozidlo užívať. Ústavný súd SR v náleze sp. zn. III.ÚS 602/2022 zo dňa 16. februára 2023 poukázal na to, že „...Účelom náhradného motorového vozidla je eliminovať škodlivý následok spôsobenej dopravnej nehody, ktorý zasahuje do bežného života poškodeného, až do momentu, keď môže opätovne užívať svoje vlastné motorové vozidlo. V týchto prípadoch výška škody nekorešponduje iba rozsahu zničeného vozidla ale aj primeraným nákladom, ktoré poškodený vynaložil s cieľom eliminovať škodový následok...“.

13. V kontexte uvedeného bolo v prejednávanom spore zásadné zodpovedanie otázky, či poškodenému (právnemu predchodcovi žalobkyne) vzniká nárok na náhradu škody spočívajúcej v nájme náhradného motorového vozidla do vykonania opravy poškodeného motorového vozidla, ktorá bola spôsobená škodcom (poisteným), alebo až do doby, po ktorú poškodený nemohol predmetné motorové vozidlo užívať.

14. Odvolací súd za opodstatnenú dobu prenájmu náhradného vozidla považuje dobu do vybavenia poistnej udalosti v rozsahu náhrady nákladov za opravu poškodeného vozidla, pričom táto poistná udalosť je v zmysle § 11 ods. 6 a 7 zák. č. 381/2001 Z.z. vybavená skončením šetrenia, oznámenia výšky poistného plnenia poškodenému a poskytnutím plnenia v zákonom stanovenej lehote.

15. Je odvolaciemu súdu známou obchodnou praxou, že autoservis po vykonaní opravy vydá vozidlo (len) až po zaplatení ceny opravy alebo je možné (v prípade platného PZP) požiadať poisťovňu o vydanie krycieho listu, preukazujúceho „prísľub“ poisťovne, že cenu opravy vozidla v konkrétnej výške zaplatí. Odvolací súd nesúhlasí s obranou žalovanej, že uvedené svedčí o neoprávnenom zadržovaní veci autoservisom vo vzťahu k ešte nesplatenj pohľadávke (§ 151s OZ). Uvedené podľa mienky odvolacieho súdu svedčí o danosti tzv. funkčnej synalagmy, v danom type záväzkovo-právnych vzťahov. Je potrebné mať na pamäti, že okrem prípadov, keď vzájomná podmienenosť práv a povinností vyplýva priamo zo zákona (napr. § 457 OZ) ide v občiansko-právnych vzťahoch o vzájomnú podmienenosť plnenia i tam, kde táto vyplýva z dohody účastníkov. Bolo by naivné domnievať sa, že poškodený (v pozícii spotrebiteľa) by bol schopný „vyjednať si“ výnimku z danej obchodnej praxe, t.j. odovzdanie vozidla autoservisom pred úhradou (resp. prísľubom úhrady) ceny opravy. Nemožno ani spravodlivo po poškodenom žiadať, aby si na území SR dohľadával autoservis, ktorý takéto (bežnej obchodnej praxi) zodpovedajúce dojednanie v rámci zmluvného vzťahu neuplatňuje. V tomto smere teda nemožno poškodenému ani pričítať porušenie všeobecnej prevenčnej povinnosti (§ 415 OZ), t.j. povinnosti správať sa tak, aby škoda nevznikla (v danom prípade aby sa škoda nenavyšovala).

16. V prejednávanom prípade nebolo preukázané, že by došlo k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi spôsobenou dopravnou nehodou a škodou poškodeného (nákladmi za nájom náhradného vozidla v období od jeho zapožičania do doručenia krycieho listu) inou „škodovou udalosťou“, ktorú by bolo možné pričítať úmyselnému či nedbanlivostnému konaniu poškodeného či tretieho subjektu (napr. servisu). Iná by bola situácia, ak by poškodený užíval náhradné vozidlo aj po doručení krycieho listu (prerušenie príčinnej súvislosti porušením všeobecnej prevenčnej povinnosti poškodeného správať sa

tak, aby škoda nevznikla/škoda sa nenavýšovala) alebo ak by servis zadržoval vozidlo po uhradení ceny opravy, resp. doručení krycieho listu (prerušenie príčinnej súvislosti neoprávneným konaním servisu), atď. Záverom je potrebné akcentovať, že žalovaná nenavrhol pred súdom prvej inštancie vykonať žiaden dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať prerušenie príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a uplatňovanou škodou.

17. Napokon pre úplnosť odvolací súd dodáva, že uvedený záver zodpovedá i teórii tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti. Podľa teórie adekvátnej príčinnej súvislosti je škoda v konkrétnom prípade spôsobená protiprávnym úkonom alebo zákonom kvalifikovanou škodovou udalosťou vtedy, ak protiprávny úkon (kvalifikovaná udalosť) je nielen podmienkou vzniku určitej škody, ale má zároveň podľa obvyklého (prirodzeného) chodu veci i podľa všeobecnej skúsenosti spravidla za následok spôsobenie tejto škody. Vylúčené sú preto také atypické následky konania škodcu, ktoré sú z hľadiska škodovej udalosti pre vzniknutý následok podľa všeobecných životných skúseností ľahostajné a ktoré sa podieľali na vzniku škody iba prostredníctvom nezvyčajného reťazenia okolností. Škodca teda zodpovedá iba za „adekvátne“ spôsobenie škody, teda za všetky negatívne následky svojho konania, s ktorými sa vo všeobecnosti a podľa normálneho priebehu veci mohlo a malo počítať. V danom prípade mohol škodca počítať s tým, že negatívnym dôsledkom jeho konania bude nielen škoda na vozidle ale aj náklady za prenájom náhradného vozidla, ktoré vzniknú poškodenému, a to v rozsahu primeranom typu vozidla, mieste a času jeho zapožičania a podmienkam zodpovedajúcim obchodnej praxi v danom sektore podnikania. Škoda (t.j. aj nájom náhradného vozidla od jeho opravy do úhrady ceny opravy, resp. doručenia krycieho listu) bola pre škodcu za daných pomerov (všeobecne zaužívanej obchodnej praxe servisov) predvídateľná.

18. Pokiaľ ide o poukaz žalovanej na Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 8.6.2023, spis. zn. IV. ÚS 303/2023 a závery v ňom uvedené, odvolací súd poukazuje na dôvody odmietnutia ústavnej sťažnosti, t. j. že z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje Najvyšší súd Slovenskej republiky a pri uplatňovaní svojej právomoci nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať názory všeobecného súdu. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Nad rámec uvedeného, v súvislosti s účelnosťou nákladov sa odvolací súd stotožnil s námietkou žalobkyne poukazujúcou na nález Ústavného súdu SR č.k. III. ÚS 602/2022-34 zo dňa 16.2.2023. Odvolací súd ďalej konštatuje, že v uvedenom náleze sa ústavný súd priklonil k záveru o potrebe považovať náklady za nájom náhradného vozidla za účelne vynaložené až do momentu, kedy sa opravené vozidlo dostane do dispozičnej sféry poškodeného na ďalšie použitie. Ústavný súd na podporu svojich záverov v danej veci v bode 23. nálezu uviedol: „Doba nájmu, za ktorú možno žiadať náhradu sa spravuje podľa doby nevyhnutnej opravy alebo obstarania náhrady. Do doby nájmu treba započítať napr. dobu vystavenia posudku o škode a čas komunikácie s poisťovňou škodcu, nevyhnutnú dobu čakania na termín opravy, primeranú lehotu na rozhodnutie o tom, či sa škoda nahradí opravou alebo obstaraním nového vozidla. Aké časové obdobia sú primerané, závisí od okolností jednotlivého prípadu. Ak poškodený preukázateľne nemá prostriedky na financovanie kúpy náhradného auta alebo jeho opravy, treba dobu nájmu priznať až po výplatu náhrady za spôsobenú škodu“.

19. Odvolací súd k argumentu žalovanej uvedenej v odvolacej duplike týkajúcej sa otázky solventnosti poškodeného a jeho schopnosti uhradiť cenu opravy, nečakajúc na doručenie krycieho listu, považuje za potrebné uviesť, že cena opravy v prejednávanej veci predstavovala sumu 2 166,38 Eur. Nie je možné dôvodne predpokladať, že ide o sumu finančných prostriedkov, ktoré sú poškodenému bežne dostupné (v hotovosti, resp. na bežnom účte a pod.) a mohol by takouto sumou voľne disponovať – uhradiť cenu opravy, nečakajúc na pomoc poisťovne, bez toho, aby obmedzil uspokojovanie svojich bežných potrieb. Napokon, pokiaľ by aj poškodený disponoval určitou disponibilnou finančnou rezervou, na účely krytia nahodilých udalostí, nemožno podľa mienky odvolacieho súdu spravodlivo žiadať, aby táto bola použitá poškodeným práve na (hoc dočasné) prekrytie nákladov škody škodovej udalosti zavinenej tretím subjektom. Iná by bola situácia, ak by poškodený bol natoľko solventný, že by nebol „odkázaný“ na vystavenie krycieho listu poisťovňou a kedy by úhrada i tak vysokej ceny opravy nijak neobmedzovala poškodeného v bežnom fungovaní. V konaní však nebolo žalovanou tvrdené a preukázané a ani

inak nevyšlo najavo, že poškodený s ohľadom na svoje majetkové a finančné pomery bol schopný bezproblémovej úhrady ceny opravy z vlastných zdrojov.

20. Pri posudzovaní účelnosti nájmu motorového vozidla aj v kontexte celkovej dĺžky tohto nájmu je potrebné vychádzať predovšetkým zo skúmania reálnej možnosti poškodeného užívať svoje motorové vozidlo. Z dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie plynie, že motorové vozidlo poškodeného bolo v servise od 17.10.2022 do 4.11.2022, kedy po doručení krycieho listu bolo servisom žalobcovi vrátené. Z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že by príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou (dopravnou nehodou) a škodou bola prerušená, a preto celú uvedenú dobu možno považovať za dobu, po ktorú boli náklady – nájom náhradného vozidla vynaložené účelne.

21. Nad rámec potrebného odôvodnenia, odvolací súd uvádza, že jeho závery nachádzajú v určitej miere oporu aj v existujúcich inštitútoch súkromného práva, a to zádržnom práve, ako je prezumované v § 151s Občianskeho zákonníka. Zádržné právo vzniká na základe jednostranného právneho úkonu zadržiateľa (veriteľa), ktorým je faktické zadržanie veci. Predpokladom na realizáciu jednostranného právneho úkonu je existencia splatnej peňažnej pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi, ako aj to, že huteľná vec, ktorá má byť zadržaná, je v reálnej dispozícii veriteľa, t. j. veriteľ má nad ňou faktickú moc. Zádržné právo je potom inštitútom, ktorý sa často využíva napríklad pri zmluve o úschove, zmluve o dielo, ale aj pri uplatnení nároku zo zodpovednosti za vady a podobne. V kontexte vyššie uvedeného je potrebné podľa názoru odvolacieho súdu nahliadať na proces odškodňovania škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla tak, ako ho prezumuje zákon č. 381/2001 Z. z., čo sa v reálnom živote prejavuje napríklad v tom, že poškodený si dá vykonať opravu svojho motorového vozidla v zmluvnom/partnerskom servise poisťovateľa škodcu, a že splnomocní príslušný servis na zastupovanie voči poisťovateľovi škodcu, čoho reálnym odzrkadlením je práve to, že zmluvný servis nezasiela faktúru, ktorou vyúčtuje cenu opravy priamo poškodenému ako objednávateľovi opravy, ale priamo poisťovateľovi škodcu, a tento následne vykoná úhradu. Napriek tomu, že žalovaná sa v prejednávacom spore snaží navodiť dojem, že ona nijakým spôsobom nezasahuje do realizácie práv a povinností, ktoré sú obsahom právneho vzťahu založeného zmluvou o dielo medzi poškodeným a zmluvným servisom, jeho ingerencia (daná spoluprácou so zmluvným servisom na báze likvidovania škody vzniknutej prevádzkou motorového vozidla) je týmto jednoznačne daná. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť rozdielnosť postavenia žalovanej (ako poisťovateľa škodcu), ktorého si poškodený sám neurčuje, nakoľko povinnosti žalovanej vznikajú v dôsledku škodovej udalosti zavinennej škodcom (poisteným), a ktorý tým vstupuje do vzťahu s vymedzeným rozsahom práv a povinností s poškodeným „nútene“ v dôsledku vzniku poisťovateľskej udalosti (tak ako ich prezumuje zákon č. 381/2001 Z.z.) a postavenia autoservisu, ktorý vstupuje do vzťahu s poškodeným na (dobrovoľnom) zmluvnom základe (na základe voľby poškodeného), ktorý je výsledkom kontraktáčného procesu s určitým obsahom.

22. V kontexte uvedeného by potom úvaha, ktorá by rozlišovala dôvodnosť (príp. rozsah) nároku na náhradu škody súvisiacej s nájomom náhradného motorového vozidla poškodeným aj vo vzťahu k dĺžke doby medzi ukončením opravy motorového vozidla poškodeného a vydaním krycieho listu/vykonaním úhrady zo strany poisťovne výlučne v závislosti od toho, či by bol príslušný autoservis oprávnený uplatniť voči poškodenému zádržné právo, vyznela nesystematicky, nakoľko dôvodnosť nároku by bola podmienená tým, aké zmluvné podmienky by si poškodený v rámci kontraktáčného procesu s autoservisom vyjednal. Akceptujúc výklad žalovanej by si potom poškodený „musel“ dojednať so servisom také zmluvné podmienky, ktoré by ukladali servisovi povinnosť vydať mu motorové vozidlo po oprave aj bez zaplatenia ceny opravy/vydania krycieho listu (uvedený výklad by potom napr. de facto vylučoval možnosť uplatnenia zádržného práva zo strany servisu), čo by servis pri uzatváraní zmluvy o oprave nebol povinný akceptovať, a prípadné nevyjednanie takých podmienok opravy zo strany poškodeného, s ktorými by poisťovateľ škodcu súhlasil, by potenciálne viedlo k ďalším sporom medzi poškodeným a poisťovateľom, týkajúcim sa námietok voči voľbe toho ktorého servisu zo strany poškodeného a poškodený by sa stal do určitej miery „rukojemníkom“ poisťovateľa škodcu na strane jednej a servisu na strane druhej. V kontexte uvedenej (všeobecnej) úvahy je potom potrebné o to viac nahliadať na prípady, kedy si poškodený dá opraviť motorové vozidlo v partnerskom servise poisťovateľa škodcu (tak ako to bolo aj v prejednávacom prípade). Odvolací súd má za to, že práve „partnerský“ vzťah poisťovateľa škodcu a servisu, ktorého reálnym vyjadrením (okrem iného) je aj vydanie krycieho listu „zmluvnou/partnerskou poisťovňou“, má byť tou skutočnosťou, ktorá poskytne zhotoviteľovi - partnerskému autoservisu poisťovateľa škodcu dostatočnú garanciu na to, aby vydal poškodenému jeho opravené motorové vozidlo, a tým sa v konečnom dôsledku vo vzťahu k poškodenému skrátila

nevyhnutná doba, po ktorú bude z jeho strany potrebné užívanie náhradného vozidla. Z uvedeného potom možno jednoznačne vyvodiť záujem poisťovateľa škodcu (ak nevzniknú dôvodné pochybnosti o rozsahu škody) bezodkladne vydať krycí list, príp. partnerskému servisu škodu uhradiť, aby tým nedochádzalo k ďalšiemu vzniku škody z dôvodu nájmu náhradného vozidla zo strany poškodeného, príp. v rámci spolupráce s partnerským servisom vyjednať také podmienky, na základe ktorých by zmluvný servis vydal vozidlo poškodenému ihneď po vykonaní opravy. Argumentácia žalovanej v intenciách uvedeného vyznieva jednostranne a nereflektuje na skutočnosť, že servis je (vo všeobecnosti) oprávnený či už na zmluvnom základe, resp. ex lege, zadržať motorové vozidlo do vykonania úhrady opravy. Odvolací súd potom v základe nevidí dôvod, aby zo strany zmluvnej poisťovne nedošlo k nahradeniu dodatočných nákladov spojených s nájmom náhradného vozidla poškodenému partnerským servisom až do úhrady náhrady škody, príp. vydania krycieho listu.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu je potom existencia príčinnej súvislosti medzi škodovou (poistnou) udalosťou (dopravnou nehodou zo dňa 06.10.2022) a vznikom súvisiacej škody, spočívajúcej v nájmomnom za prenájom náhradného motorového vozidla až do úhrady vykonanej zo strany žalovanej, daná. V kontexte uvedeného záveru sa potom odvolací súd nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovanej z dôvodu neexistencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vo výške nájmomného za obdobie od opravy motorového vozidla poškodeného do úhrady ceny opravy. Podľa názoru odvolacieho súdu takýto výklad zodpovedá účelu zákona č. 381/2001 Z. z., ktorým je dosiahnutie čo najväčšieho zmiernenia následkov vzniknutých poškodenému v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla tak v materiálnej, ako aj imateriálnej sfére. Naopak, práve záver súdu prvej inštancie spočívajúci v rozlišovaní jednotlivých zložiek nárokov na náhradu škody poškodeného a s tým súvisiacu potrebu rôznej „kontraktačnej“ aktivity zo strany poškodeného, odvolací súd nepovažuje za súladný s primárnym účelom povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

24. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru o zmene rozsudku súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým súd žalobu vo zvyšku zamietol tak, že žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na zaplatenie sumy 273,- Eur titulom škody, ktorá vznikla poškodenému (právnemu predchodcovi žalobkyne) z dôvodu nájmomného za obdobie od 29.10.2022 do 04.11.2022.

25. Odvolací súd súčasne posúdil ako dôvodnú žalobu v časti, v ktorej sa žalobkyňa domáhala zaplatenia úroku z omeškania vo výške 7,5 % ročne zo sumy 273,- Eur od 30.12.2022 do zaplatenia, keď v intenciách § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Zb., s tým, že omeškanie stanovil v zmysle ustanovenia § 11 ods. 8 a § 11 ods. 6 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. dňom nasledujúcim po uplynutí 15-dňovej lehoty od ukončenia šetrenia poistnej udalosti. Keďže k ukončeniu šetrenia došlo dňa 14.12.2022, posúdil odvolací súd žalobkyňou uplatnený nárok na úroky z omeškania ako dôvodný.

26. O nároku na náhradu trov konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a 2 CSP, § 256 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 a 2 CSP tak, že priznal žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech voči žalovanej, ktorá bola v konaní neúspešná, právo na náhradu trov konania v celom rozsahu. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

27. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)